

Samhällsförvaltningen

Linda Johansson, 0611-34 81 27
linda.johansson@harnosand.se

Malin Nyberger, 0611-34 81 62
malin.nyberger@harnosand.se

Granskningsutlåtande - Ändring av del av byggnadsplan för Smitingen, del av Gånsvik 1:28

Granskningsutlåtande

Rubricerad detaljplan har varit utsänd för granskning under tiden 2026-08-26 till 2026-09-09. Granskningshandlingarna har skickats till statliga och kommunala myndigheter och förvaltningar enligt sändlista samt till berörda fastighetsägare som kommunen bedömt påverkas av planförslaget. Lista på dessa fastigheter finns i fastighetsförteckningen.

Planförslagets handlingar har funnits uppsatta på Sambiblioteket plan 1 samt tillgängliga på Härnösands kommuns hemsida. Information har även skickats ut till de som prenumererar på planförslaget via hemsidan.

Granskningsutlåtandet är en sammanställning av de yttranden som har inkommit under granskningen. Kommunens bemötande görs löpande i texten under rubriken *Kommentar*.

Inkomna yttranden från myndigheter är citerade och redovisade i sin helhet, i några fall har bara delar av yttranden, de delar relevant för planförslaget lyfts ut. Yttranden från privatpersoner har redovisats på ett sådant vis så det inte går att utläsa vem avsändaren är. Alla yttranden finns i sin helhet som diarietäckt handling.

Inkomna yttranden

Under granskningstiden inkom nio skriftliga yttranden enligt tabell 1 nedan.

Yttrande från	Ankomstdatum	Kommentar
1. Länsstyrelsen	2026-08-31	Yttrande
2. Lantmäteriet	2026-09-07	Yttrande
3. Polismyndigheten	2026-09-08	Ingen erinran
4. Försvarsmakten	2026-09-08	Yttrande /information
5. Räddningstjänsten	2026-09-08	Yttrande
6. Naturskyddsföreningen	2026-09-08	Yttrande
7. Härnösand Energi & miljö AB (HEMAB)	2026-09-08	Yttrande
8. Trafikverket	2026-09-10 (inkom efter tiden för granskning)	Ingen erinran

Yttranden från närboende eller privatpersoner	Ankomstdatum	Kommentar
9. Yttrande 1	2026-09-01	Yttrande

Länsstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet framgår av yttrande dnr 3601–26, daterat den 4 juni 2026.

Syftet med detaljplanen

Syftet med ändringen av detaljplanen är att möjliggöra byggnation av stugor inom ett område som idag är planlagt och kan nyttjas för camping med erforderliga servicebyggnader.

Planen syftar vidare till att säkerställa att exploateringen sker med stor hänsyn till områdets naturvärden, landskapsbild, friluftsliv och närheten till skyddade områden. Bebyggelse och anläggningar ska lokaliseras och utformas så att påverkan på värdefulla arter ska minimeras.

Planen ska även säkerställa en teknisk försörjning för dricks- och spillvatten samt tillåta befintligt läge för elledning.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör, miljökvalitetsnormer ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen inte fullt ut har kompletterat planbeskrivningen rörande miljökvalitetsnormer för grundvattenförekomsten Smitingen (WA43877445) enligt länsstyrelsens samrådsyttrande.

Kommunen har kompletterat planbeskrivningen med analys av påverkan på hydrologiska förhållanden, vilket länsstyrelsen ser positivt på. Men planens påverkan på kemisk och kvantitativ status på grundvattenförekomsten Smitingen (WA43877445) samt planens inverkan på möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen är fortfarande inte tillräckligt redogjord för. Kommunen redovisar med fördel detta i planbeskrivningen under rubriken Miljökvalitetsnormer.

Upplysningar

Artskydd

Det går inte att helt utesluta att planens genomförande kan riskera att utlösa förbud enligt artskyddsförordningen. Tillräcklig hänsyn behöver tas vid placering, uppförande och drift av campingen.

Verksamhetsutövaren eller kommunen som exploatör ansvarar för att genomförandet av detaljplanen inte strider mot artskyddet och genomför nödvändiga skyddsåtgärder.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef samhällsbyggnad Viveka Sjödin med planhandläggare Ulrika Bylund som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöhandläggare Per Molin och miljöhandläggare Annica Karlsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

*Kommentar
Tack för er synpunkt.*

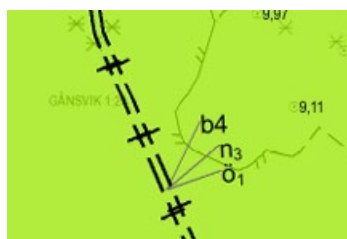
Kommunen har kompletterat planbeskrivningen med text om miljökvalitetsnormer för grundvattenförekomsten Smitingen (WA43877445) enligt länsstyrelsens samrådsyttrande.

Lantmäteriet

Delar av planen som bör förbättras

SEKUNDÄR EGENSKAPSGRÄNS

Lantmäteriet noterar att egenskapsbestämmelserna b4 och n3 verkar gälla inom samma område som egenskapsbestämmelse ö1. Detta torde innebära att även b4 och n3 ska avgränsas av den sekundära egenskapsgränsen, vilket inte framgår i listan med planbestämmelser. Detta bör ses över.

U-OMRÅDE / L-OMRÅDE

I plankartan har enbart u-område lagts ut i den sträcka där det idag finns en luftledning. På sid. 58 i planbeskrivningen anges att det ska finnas både u-område och l-område i plankartan för att möjliggöra att bibehålla luftledningen alternativt markförlägga den i framtiden. Detta bör ses över då det saknas samstämmighet mellan plankarta och planbeskrivningen.

ÖVRIGT

Liksom Lantmäteriet angav i samrådsyttrandet har den ledningsrätt som går genom planändringens område rättighetsbeteckning 2280–83/97.1.

Ledningsrätterna 2280–97/43.1 och 2280–2023/55.1 ligger inom den ursprungliga planens planområde, men inte inom planändringens område.

Kommentar
Tack för er synpunkt.

Kommunen har förtydligat att bestämmelserna b4 och n3 avgränsas av den sekundära egenskapsgränsen i plankartans layout. Det har även tydliggjorts i planbeskrivningens tabell över planbestämmelser att bestämmelserna avgränsas av sekundär egenskapsgräns.

Kommunen har sett över texten i planbeskrivningen på sidan 59 gällande markreservat för ledning och tagit bort den felaktiga texten om l-område.

Kommunen har vidare ändrat i planbeskrivningen till den akt som lantmäteriet hänvisar till för den luftledning som går igenom området. Eftersom ledningsrätterna 2280–97/43.1 och 2280–2023/55.1 inte går inom planändringens område så har kommunen därför inte tagit upp dem i planbeskrivningen.

Polismyndigheten

Ingen erinran.

Kommentar
Tack för er synpunkt.

Försvarsmakten

Försvarsmakten bedömer att planförslaget i sin nuvarande utformning inte riskerar medföra påtaglig skada på riksintresse för totalförsvarets militära del. Men lämnar synpunkter enligt tidigare samråd.

Försvarsmakten upplyser fortsatt om att planområdet beräknas utsättas för militärt buller från den verksamhet som bedrivs vid riksintresset för totalförsvarets militära del. Detta buller kan upplevas som störande. Försvarsmakten förordar därför vidare att verksamhet och markanvändning som innebär att det vistas mycket människor, inte planeras i närhet till skjutfälten. Försvarsmakten behöver få delta i fortsatt planarbete.

Kommentar
Tack för er synpunkt.

Eftersom ändringen innebär tillfällig vistelse, att området kan användas för tillfällig övernattning, inom befintlig detaljplan så bedöms eventuell störning vara mycket liten för besökare på campingen.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten anser att kommunen har beaktat räddningstjänstens synpunkter i samrådsförfarande. Räddningstjänsten är gärna med samråd i VA-utredning för lokalisering och kapacitet för brandpostnät. Räddningstjänsten tackar för förtydligande kring framkomlighet för planerade områden. Räddningstjänsten är gärna med i samråd för dimensionering och tekniska specifikationer för vägar inom området för att bedöma avstånd från potentiella uppställningsplatser för räddningsfordon och olika byggnaders angreppspunkt.

Kommentar

Tack för er synpunkt.

Frågan om brandpost har tagits vidare av projektledare hos HEMAB.

Kommunen tar vidare Räddningstjänsten synpunkt till verksamhetsutövaren om delaktighet i utformningen av området vid genomförandet.

Naturskyddsföreningen

Härnösands Naturskyddsförening har tidigare (2026-06-07) yttrat sig om samrådsförslaget. Vi ansåg att ingen exploatering bör ske i kontinuitetsskogen för att den har höga naturvärden. Vi ser ingen anledning till att ändra vår ståndpunkt när det gäller det nu redovisade granskningsförslaget. I samrådsredogörelsen redovisas att campingområdet inte är möjligt att ekonomiskt driva om kontinuitetsskogen undantas från exploatering. En utländsk exploatörs vinstintresse anses vara viktigare än vår värdefulla natur. Vi anser att detta är en föråldrad syn på välfärd och hållbarhet. Om Huttopia inte kan driva en anläggning som tar hänsyn till höga naturvärden bör kommunen undersöka om det finns andra intressenter som kan driva en naturanpassad camping.

I planområdets sydligaste del med mycket höga naturvärden planeras ett SPA. Vi anser inte att de föreslagna skyddsåtgärderna är tillräckliga för att

bevara ett hållbart och friskt ekosystem. Om det anses nödvändigt med ett SPA i anslutning till campingen bör därför det och kanske även några av de planerade stugorna flyttas till ett mindre känsligt område.

Kommentar

Tack för er synpunkt.

Som kommunen har svarat i samrådsredogörelsen så kan inte kommunen skydda alla naturvärden i detaljplanen med egenskapsbestämmelser, den möjligheten finns inte utifrån Plan- och bygglagen. Utöver detaljplanen så kan andra tillstånd och dispenser behöva tillkomma för att genomföra campingen bland annat ett 12:6 samråd i enlighet med miljöbalken och det är Länsstyrelsen som prövar den frågan.

Stora delar av Smitingen omfattas redan av olika skydd så som Natura 2000 och naturreservat. Därmed kommer naturvärdena på Smitingen att fortsatt vara starka och bevarade även om campingområdet tas i anspråk.

Om en stor del av campingområdet undantas så är det inte bara aktuell verksamhetsutövare som inte kan bedriva en camping på grund av ekonomiska konsekvenser, utan det gäller även andra verksamhetsutövare också. Det spelar därför ingen roll vem eller vilket land verksamhetsutövaren är ifrån gällande den ekonomiska aspekten. Kommunen har sagt nej till andra svenska etableringar på grund av att de inte har kunnat ta tillvara på naturvärdena så som kommunen önskar.

En pool är oftast inte bygglovspliktig men eftersom verksamhetsutövaren behöver söka 12.6 samråd så undersöks helhetens påverkan i det samrådet. Kommunen har gjort kompletterande inventeringar för knärot som ska vara underlag i kommande processer.

Stugorna och SPA anläggningen ska utgå från både art- och naturvärdesinventeringen och placeras för att göra så liten påverkan som möjligt. Exakt storlek och placering kommer att fastställas i 12:6 samråd och i bygglov. Detaljplanen har reglerat maximal storlek för att säkerställa att byggnaderna ska kunna lokaliseras och anpassas till naturen och enskilda arter.

Kommunen gör bedömningen att utifrån förslaget till ändringen av lagstiftning kring artskyddsförordningen som ska träda ikraft 1 november 2026 så kommer inte en ny artskyddsdispens att krävas för knäroten kopplat till den exploatering som verksamhetsutövaren vill uppföra.

Verksamhetsutövaren har för avsikt att minska naturpåverkan i så stor utsträckning som möjligt och ser därmed att det kommer att gå att motivera tillräckligt i 12:6 samrådet hur en eventuell påverkan ser ut och att den påverkan inte utlöser ett förbud i enlighet med artskyddsförordningen.

Härnösand Energi och Miljö AB

Återvinning

Vi undrar för vilka sopboden som nämns under ”Avfall” ska användas för, är det fritidshusområdet? Det finns framskridna planer på andra typer av behållare än just kärl i sopbod så detaljplanen bör inte låsa fast sig i detta.

Vid införande av ev. sopbod ska följande föreskrifter följas

- Instruktion förutsättningar hämtning av avfall_mindre.pdf
- Föreskrifter om avfallshantering för Härnösands kommun.pdf

Elnät:

Det står att mellanspänningsledningen som går över området kan grävas ner mha styrd borrning. Det är ett möjligt men kostsamt alternativ. Ett annat alternativ är att luftledningen dras om utanför området.

I övrigt inga ytterligare synpunkter.

Kommentar

Tack för er synpunkt.

Det är i gällande detaljplan som det står i planbeskrivningen om sopbod och det är för befintliga sommarstugor som texten hänvisar till.

I texten för planändringen står det under rubriken Avfall ”Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall.

Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal. Vägen ska vara framkomlig och sikten ska vara god. Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet.”

Kommunen kommer låta markreservatet för ledning ligga kvar så som det är ritat i granskningsförslaget eftersom det är fortfarande tillvägagångssättet som är aktuellt om luftledningen ska förläggas i mark.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av handlingar i ärendet ”Granskning gällande detaljplan för del av fastigheten Gånsvik 1:28, Härnösand kommun”.

Trafikverket förutsätter att planändringen inte ökar fordonstrafiken i jämförsele med nu gällande detaljplan. För att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter arbetar kommunen med att få till en separat sommarcykelväg ut till Smitingen, vilket Trafikverket anser är positivt.

Kommentar

Tack för er synpunkt.

Kommunen bedömer att planändringen inte ska förändra fordonstrafiken i jämförelse med nu gällande detaljplan. Det finns goda förutsättningar med den nya gång- och cykelvägen att angöra utan bil och istället gå, cykla eller åka buss.

Yttrande 1

Jag avstyrker planförslaget i dess nuvarande utformning och anser att detaljplaneändringen inte bör antas.

Jag är positiv till att Smitingen även fortsättningsvis är ett attraktivt besöksmål och en plats som människor kan njuta av. Min invändning handlar därför inte om att människor ska hindras från att besöka Smitingen, utan om att den exploatering som nu föreslås enligt min mening är alltför omfattande för en så känslig och värdefull naturmiljö.

Den aktuella planändringen innebär dessutom något väsentligt mer omfattande än den campinganvändning som medges i den äldre planen. Enligt granskningshandlingen möjliggörs ett dimensionerande scenario med cirka 50–55 uthyrningsstugor, 40–45 uthyrningssäsongsstält, 80–85 campingplatser samt omkring sex servicebyggnader, och upp till cirka 30 stugor kan hållas vinteröppna.

Detta innebär enligt min uppfattning en omfattande förändring av området, med byggnader, vägar och gångstråk, VA-ledningar, belysning, parkeringar, servicefunktioner, trädfällning samt en betydligt större och mer långvarig mänsklig närvaro.

Markens lämplighet enligt plan- och bygglagen

Enligt 2 kap. plan- och bygglagen ska kommunen vid planläggning göra en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen och pröva om marken är lämplig för den användning som föreslås.

Jag anser att kommunen ännu inte har visat att just denna omfattning av exploatering är lämplig på just denna plats.

Planområdet ligger i en miljö med dokumenterat höga naturvärden och i direkt anslutning till Natura 2000. Det finns samtidigt kvarstående frågor om artskydd, hydrologi, grundvatten, trafik och räddningstrafik. Dessa frågor har direkt betydelse för markens lämplighet och bör enligt min mening vara tillräckligt klarlagda innan detaljplanen antas.

Att marken sedan tidigare varit planlagd för camping innebär inte automatiskt att den betydligt mer omfattande användning som nu föreslås är lämplig. En ny lämplighetsbedömning måste rimligen utgå från den verksamhet och exploateringsgrad som detaljplaneändringen faktiskt möjliggör.

Artskyddsfrågan är ännu inte löst

En särskilt viktig fråga gäller knärot.

Länsstyrelsen beslutade den 20 augusti 2026 att avvisa kommunens ansökan beträffande knärot eftersom underlaget inte är tillräckligt för att bedöma verksamhetens samlade direkta och indirekta påverkan på den lokala populationen.

Knärot är enligt Länsstyrelsens beslut klassad som sårbar, VU, och populationen bedöms minska. Den inventerade lokala populationen har bedömts bestå av minst 1 005 exemplar, varav hela 508 exemplar finns inom campingområdet. Länsstyrelsen konstaterar dessutom att den slutliga detaljprojekteringen ännu inte är genomförd och att den samlade indirekta påverkan på knärotens växtplatser, bland annat genom förändrade hydrologiska förhållanden eller förändrat lokalklimat, därför inte kunnat bedömas fullt ut.

Jag anser att detta är en mycket viktig omständighet. Det framstår som en felaktig ordning att först anta detaljplanen och därefter utreda om den verksamhet planen möjliggör faktiskt går att genomföra utan att artskyddsbestämmelserna aktualiseras.

Hydrologi och grundvatten är inte tillräckligt klarlagda

Länsstyrelsen har under samrådet uttryckligen efterfrågat en analys av hur planen och dess genomförande påverkar grundvattenförekomsten Smitingen WA43877445.

Länsstyrelsen har även konstaterat att underlaget om områdets hydrologiska förutsättningar varit otillräckligt och har efterfrågat en bättre bedömning av bland annat bäckens funktion, markfuktighet och erforderliga skyddsavstånd.

Detta blir särskilt betydelsefullt mot bakgrund av Länsstyrelsens senaste artskyddsbeslut, där det framgår att bland annat avverkning, VA-ledningar och andra markåtgärders påverkan på hydrologin behöver klarläggas för att påverkan på knärot ska kunna bedömas.

Jag noterar dessutom att planbeskrivningen fortfarande hänvisar till en grundvattenmätning som utfördes vid ett enda tillfälle den 3 mars 1981. Mot bakgrund av dagens kunskap om områdets naturvärden och den omfattande exploatering som nu planeras anser jag att kommunen bör redovisa ett aktuellt och heltäckande hydrologiskt underlag innan planen antas.

Betydande miljöpåverkan bör prövas på nytt

Jag ifrågasätter också kommunens bedömning att planförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

I granskningshandlingen anges att standardförfarande används bland annat eftersom detaljplanen inte anses medföra betydande miljöpåverkan. Samtidigt gäller planförslaget en omfattande camping- och stugbyverksamhet i ett område med dokumenterat höga naturvärden, inom naturreservat och i direkt anslutning till Natura 2000.

Boverket anger att kommunen enligt 6 kap. miljöbalken ska undersöka om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Campingplatser och fritidsbyar är dessutom uttryckligen sådana typer av anläggningar som omfattas av särskilda bestämmelser i PBL:s regler om miljökonsekvenser.

Tyréns naturvärdesinventering visar dessutom att inventeringsområdet innehåller objekt med höga naturvärden, rödlistade och fridlysta arter samt att området ligger inom naturreservat och angränsar till Natura 2000. Tyréns rekommenderade en gemensam Natura 2000- och artskyddsutredning för att säkerställa på vilket sätt och i vilken omfattning detaljplanen lämpligen kan genomföras.

Mot denna bakgrund begär jag att kommunen gör och redovisar en förnyad bedömning av frågan om betydande miljöpåverkan, med särskilt beaktande av de nya uppgifter som framkommit genom artskyddsutredningar och Länsstyrelsens beslut den 20 augusti 2026.

Om kommunen vidhåller bedömningen att betydande miljöpåverkan inte kan antas uppstå bör kommunen tydligt redovisa vilka konkreta skäl och underlag

som ligger bakom den slutsatsen. Enligt PBL ska skälen för en sådan bedömning redovisas.

Flera avgörande frågor skjuts till ett senare skede

Jag är också kritisk till att flera viktiga skyddsåtgärder avses hanteras först vid bygglov, detaljprojektering eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kommunens egna handlingar anger att vissa nödvändiga skyddsåtgärder inte går att säkerställa med detaljplanebestämmelser utan måste redovisas i bygglovsskedet eller i ett senare 12:6-samråd.

Kommunen konstaterar också själv att alla naturvärden inte kan skyddas genom detaljplanens egenskapsbestämmelser och att ytterligare dispenser och tillstånd kan behövas.

Jag har förståelse för att rena genomförandedetaljer hanteras senare. Men det är något annat om frågor som är avgörande för om marken över huvud taget är lämplig för den föreslagna användningen lämnas till senare prövning.

Om det först vid detaljprojektering ska avgöras hur många skyddade plantor som påverkas, hur hydrologin förändras och vilka naturvärden som faktiskt kan bevaras anser jag att beslutsunderlaget vid planläggningen är otillräckligt.

Trafiksituationen är redan problematisk

Jag anser även att trafiksituationen behöver utredas betydligt bättre.

Polismyndigheten skriver i sitt yttrande att man med planerad camping och utökad exploatering bör kunna räkna med att antalet besökare och fordonstrafiken ökar markant.

Polisen beskriver dessutom att det redan i dag under vissa dagar uppstår så stora trafikproblem att polisresurser behöver sättas in och att både kollektivtrafik och utryckningsfordon hindras från att ta sig fram. Polisen påpekar att detta kan få mycket allvarliga konsekvenser vid olycks- och sjukdomsfall.

Mot denna bakgrund är det svårt att förstå planhandlingens slutsats att planändringen inte förändrar fordonstrafiken jämfört med gällande detaljplan och att planändringen till och med skulle kunna leda till en lägre andel fordonstrafik.

Dessa bedömningar förefaller stå i direkt motsats till varandra.

Jag begär därför att kommunen redovisar vilket trafikunderlag som ligger bakom slutsatsen i planbeskrivningen.

En sådan utredning bör utgå från full utbyggnad enligt planens dimensionerande scenario och bland annat redovisa:

- förväntade fordonsrörelser från stugor, tält- och campingplatser,
- personal och servicefordon,
- varuleveranser,
- trafik från befintliga fritidshus och boende,
- samtidiga badgäster under högsäsong,
- parkeringskapacitet,
- framkomlighet för bussar samt
- räddningstjänstens och annan blåljuspersonals framkomlighet.

Det är enligt min mening inte tillräckligt att konstatera att området även tidigare varit planlagt för camping när den verksamhet som nu planeras har en så konkret och omfattande kapacitet.

Räddningstjänst och brandsäkerhet

Även brandsäkerheten bör utredas färdigt innan planen antas.

I planbeskrivningen anges att det inte finns någon brandpost i planområdets närhet, och frågan om framtida brandpost utreds fortfarande.

Räddningstjänsten har dessutom efterfrågat lösning för brandpost och framkomlighet, och kommunen konstaterar själv att delar av området kan ha begränsad framkomlighet för räddningstjänsten.

Tillsammans med Polisens uppgifter om redan befintliga framkomlighetsproblem bör detta enligt min mening väga tungt i lämplighetsprövningen.

Höga naturvärden och kontinuitetsskog

Naturvärdesinventeringen visar att fyra naturvärdesobjekt har bedömts ha klass 2 – högt naturvärde, och inventeringen har identifierat såväl rödlistade som fridlysta arter.

Naturskyddsföreningen har dessutom framhållit att stora delar av området utgör kontinuitetsskog och att det inte enbart handlar om enskilda arter utan om ett helt ekosystem som byggts upp under lång tid och är känsligt för störningar. Föreningens bedömning är att någon exploatering inte bör ske i kontinuitetsskogen eftersom planbestämmelserna inte är tillräckliga för att säkerställa naturvärdena där.

Det är enligt min uppfattning inte tillräckligt att konstatera att stora naturvärden finns kvar på andra delar av Smitingen. Vid bedömningen måste även de värden som faktiskt finns inom det område som ska exploateras beaktas.

Natura 2000 och kumulativ påverkan

Planområdet ligger i direkt anslutning till Natura 2000-området.

Tyréns har särskilt pekat ut markexploatering, skogsbruksåtgärder i anslutning till området, förändrad hydrologi, vägar samt slitage och störningar från det rörliga friluftslivet som typer av påverkan som kan vara relevanta i förhållande till Natura 2000-områdets värden.

Länsstyrelsen efterfrågade också under samrådet en tydligare redovisning av bland annat eventuell kantpåverkan, hydrologi och markfuktighet i angränsande delar av Natura 2000-området.

Jag anser därför att kommunen bör redovisa den samlade och kumulativa effekten av exploateringen – inte endast påverkan från varje enskild stuga, väg, ledning eller åtgärd var för sig.

Smitingen är ett allmänt friluftslivs- och rekreationsområde

Smitingen har ett mycket stort värde för allmänheten och för oss som bor och vistas i området.

Jag är orolig för att en stor kommersiell turistverksamhet successivt förändrar platsens karaktär från ett öppet natur- och friluftsområde till ett mer kommersialiserat område.

Det handlar inte bara om byggnadernas visuella påverkan. En verksamhet av denna omfattning innebär även ökad trafik, belysning, ljud, rörelser, servicefordon, sophantering, leveranser och ett betydligt större antal människor under lång tid.

Planområdet angränsar dessutom till riksintresse för friluftsliv. Kommunen bör därför enligt min mening tydligare väga den planerade kommersiella verksamhetens intressen mot det långsiktiga allmänna intresset av Smitingen som natur-, bad- och friluftsområde.

Försiktighetsprincipen

När det finns dokumenterat höga naturvärden samtidigt som det kvarstår osäkerheter beträffande bland annat artskydd, hydrologi och indirekta effekter bör dessa osäkerheter enligt min uppfattning inte lösas genom att de avgörande frågorna skjuts fram till bygglovs- eller genomförandeskedet.

Miljöbalkens försiktighetstänkande talar för att ett tillräckligt kunskapsunderlag ska finnas innan åtgärder tillåts som riskerar att orsaka skador som är svåra eller omöjliga att återställa.

Det gäller särskilt här eftersom Länsstyrelsen uttryckligen konstaterat att underlaget ännu inte räcker för att bedöma den samlade direkta och indirekta påverkan på knärot.

Mina yrkanden

Mot denna bakgrund yrkar jag i första hand att detaljplaneändringen inte antas. Om kommunen trots ovanstående avser att gå vidare med planförslaget yrkar jag i andra hand att ärendet återremitteras och kompletteras innan något antagandebeslut fattas.

Jag begär då särskilt att kommunen:

1. genomför en förnyad och tydligt redovisad bedömning av om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan,
2. säkerställer att artskyddsfrågan beträffande knärot är tillräckligt utredd innan planen antas,
3. tar fram aktuellt och tillräckligt hydrologiskt och hydrogeologiskt underlag,
4. redovisar den samlade direkta och indirekta påverkan på Natura 2000 och naturreservatet,
5. genomför en trafikutredning baserad på full utbyggnad och högsta samtidiga belastning under högsäsong,
6. redovisar hur räddningstrafik och brandsäkerhet ska säkerställas,
7. utreder och avgränsar områden med kontinuitetsskog och andra höga naturvärden från exploatering,
8. redovisar de kumulativa konsekvenserna av byggnader, vägar, VA, belysning, trädfällning, ökat slitage och ökad mänsklig aktivitet, samt
9. tydligare redovisar konsekvenserna för närboende och allmänhetens långsiktiga tillgång till och upplevelse av Smitingen.

Om kommunen väljer att anta planen trots dessa invändningar begär jag att kommunen i granskningsutlåtandet bemöter ovanstående punkter var för sig och redovisar vilket konkret underlag som ligger till grund för kommunens bedömning.

Smitingen är en unik plats med dokumenterat höga naturvärden. Ett beslut om en exploatering av denna omfattning och med så långsiktiga konsekvenser bör inte fattas innan kommunen med tillräcklig säkerhet har klarlagt konsekvenserna.

När naturvärden väl har försvunnit, hydrologin förändrats eller ett sammanhängande skogsekosystem fragmenterats är skadan inte alltid möjlig att återställa.

Med vänlig hälsning

*Kommentar
Tack för er synpunkt.*

Varje yrkande som yttrandet framfört besvaras nedan.

1. genomför en förnyad och tydligt redovisad bedömning av om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Kommunen har inte gjort en förnyad bedömning om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen är den myndighet som ska bevaka denna fråga och Länsstyrelsen delar denna bild med kommunen, att ändringen av detaljplanen inte kan antas ha en betydande miljöpåverkan. Den fråga som inte Länsstyrelsen har att bevaka kopplat till naturvärden är artskyddsförordningen för den är verksamhetsutövaren skyldig att följa och redovisa för. Kommunen gör bedömningen att utifrån förslaget till ändringen av lagstiftning kring artskyddsförordningen och då framförallt kopplat till Knärot, så kommer inte en ny artskyddsdispens att krävas.

2. säkerställer att artskyddsfrågan beträffande knärot är tillräckligt utredd innan planen antas.

Kommunen gör bedömningen att utifrån förslaget till ändringen av lagstiftning kring artskyddsförordningen som ska träda ikraft 1 november 2026 så kommer inte en ny artskyddsdispens att krävas för knäroten kopplat till den exploatering som verksamhetsutövaren vill uppföra. Verksamhetsutövaren har för avsikt att minska naturpåverkan i så stor utsträckning som möjligt och ser därmed att det kommer att gå att motivera tillräckligt i 12:6 samrådet hur en eventuell påverkan ser ut och att den påverkan inte utlöser ett förbud i enlighet med artskyddsförordningen.

3. tar fram aktuellt och tillräckligt hydrologiskt och hydrogeologiskt underlag.

Kommunen har inför antagandet kompletterat planbeskrivningen med information kopplat till grundvattenförekomsten. Då kommunen inte avser att ta vatten från grundvattenförekomsten eller avser att hårdgöra i sådan utsträckning att grundvattenförekomsten inte skulle få någon naturlig tillförsel längre bedöms påverkan som liten eller ingen alls. Det löper inte risk för att ändra varelse kemisk eller kvantitativ status för grundvattenförekomsten.

Den kemiska statusen för grundvattenförekomsten är enligt VISS (vatteninformationssystem Sverige) god. Bedömningen som kommunen gör är att ändringen inte medför någon försämring av den kemiska statusen. Vattenförekomsten för S Höga kusten kustvatten där den kemiska statusen inte uppnås som god bedöms enligt VISS bero på att gränsvärdet för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids i alla Sveriges ytvatten på grund av en betydande påverkan från atmosfärisk deposition. I Bottniska vikens kustvatten ingår där även dioxin. Det är inget som

planförslaget bedöms bidra till eftersom föroreningen tillkommer via atmosfären.

Kommunen gör bedömningen utifrån övrig hydrologisk påverkan att planförslaget kommer att göra en mycket liten påverkan utifrån vad planförslaget medger. I beslutet om artskyddsdispens från Länsstyrelsen (2026-08-20) så kommer verksamheten att behöva ett 12:6 samråd gällande hela anläggningen som helhet. Den hydrologiska påverkan kommer då att bevakas av Länsstyrelsen.

4. redovisar den samlade direkta och indirekta påverkan på Natura 2000 och naturreservatet.

Kommunen har i tidigt skede haft samråd med Länsstyrelsen om planområdets påverkan på Natura 2000 och bedömningen är att det inte är risk för betydande miljöpåverkan. Kommunen gör fortsatt bedömningen utifrån planförslaget att det inte kommer att påverka Natura 2000 området med anledning av att området lutar in mot planområdet och inte ut mot Natura 2000 området. Natura 2000 området ska därmed inte riskera att torkas ut eller göra marken blötare. Eftersom flytt av knärot eller andra växter från planområdet kräver tillstånd från Natura 2000 lagstiftningen innebär det att det är förbjudet att utan tillstånd bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Den påverkan som bedömt störst är kantpåverkan där planområdet möter Natura 2000 området men den anses inte vara betydande.

5. genomför en trafikutredning baserad på full utbyggnad och högsta samtidiga belastning under högsäsong.

Synpunkter har framförts på att det inte går att förstå kommunens resonemang med att ändringen utav detaljplanen skapar bättre förutsättningar för trafiksituationen än vad nu gällande detaljplan gör. Detta motiveras genom att kommunen just i detta nu bygger en tryggare gång- och cykelväg ut till Smitingen och att ändringen tillåter stugor/glampingtält inom campingområdet. Stugorna möjliggör för campingbesökare som inte behöver vara beroende av en bil för att besöka området.

All parkering som behövs för campingen ska lösas inom området som är planlagt för camping, det kommer inte belasta den allmänna parkeringen.

Att få en verksamhetsutövare ute på Smitingen skapar också möjligheter att ha en bättre kontroll över parkeringssituationen. Samordningsvinster finns när personal finns på plats som i tidigt skede kan meddela om parkeringssituationen inte fungerar.

Kommunen utreder också i annat ärende om möjlighet finns att tillskapa fler parkeringar en bit upp som kan öppnas upp de dagar Smitingen har som högst besöksstryck.

6. redovisar hur räddningstrafik och brandsäkerhet ska säkerställas.

Körbara vägar kommer att finnas inom campingområdet, men inte fram till varje enskild stuga. Detta är ingenting ovanligt och så ser det ut på flera campingområden i Sverige. Det innebär dock att räddningstjänsten inte kommer kunna parkera en brandbil framför varje enskild stuga utan dom kommer behöva koppla ihop lite mera slang för att nå vissa stugor. Något som är fullt möjligt.

Den norra halvan av området kommer att vara helt tillgänglig för olika fordon. Den södra delen kommer att vara delvis tillgänglig, men inte genom att vissa avstånd är så stora så att det medför stora risker.

Räddningstjänsten har i sitt yttrande till kommunen skrivit att de inte har någon erinran över planförslaget och att de är nöjda med det förtydligande som kommunen gjorde efter samrådet gällande hur de kan köra i området. Polismyndigheten har heller ingen erinran över planförslaget.

7. utreder och avgränsar områden med kontinuitetsskog och andra höga naturvärden från exploatering.

Detta är en synpunkt som vi inte kommer att kunna tillgodose. Kommunens bedömning är att det går att genomföra en camping även inom de områdena med högre naturvärden om det genomförs på rätt sätt. Den verksamhetsutövare som kommunen har skrivit avtal med är en camping med stort naturfokus och som också tar stort ansvar för naturvärden och naturen i stort. Kommunen har haft andra mer klassiska campingetableringar som har visat intresse för Smitingen, men då har kommunen sagt nej.

8. redovisar de kumulativa konsekvenserna av byggnader, vägar, VA, belysning, trädfällning, ökat slitage och ökad mänsklig aktivitet.

Natura 2000 omfattar inte planområdet. Den kumulativa effekten av byggnader, vägar, VA, belysning osv. kommer att hanteras i 12:6 samrådet. Den påverkan som bedömts störst är kantpåverkan där planområdet möter Natura 2000 området men den anses inte vara betydande.

9. tydligare redovisar konsekvenserna för närboende och allmänhetens långsiktiga tillgång till och upplevelse av Smitingen.

Kommunen har under planprocessen inte fått några negativa åsikter vid möten eller som yttranden under samråd eller granskning om campingens etablering från närboende. Inte heller gällande de kommunala insatserna för gång- och cykelväg till Smitingen eller att området förses med kommunalt dricksvatten och spillvatten.

Kommunen gör därför bedömningen att ägare av stugorna på Smitingen och boende längs med sträckan för gång- och cykelvägen och kommunala vatten- och spillvattennätet anser att åtgärderna är bra. Kommunen anser även att åtgärderna får positiva effekter eftersom det blir en säkrare gång- och cykelväg till Smitingen än vad det är idag där gång- och cykeltrafikanter får samsas med bilfordon på vägen. Kan bli en positiv effekt för kollektivtrafiken också, flertal turer som medger att fler kan använda bussen som transportmedel i stället för bilen. Resultatet kan bli mindre biltrafik som belastar befintliga vägar och minskar utsläppen.

Allmänhetens tillgång till Smitingen bedöms även som positiv med den gång- och cykelväg som planeras, ett säkert och tryggt transportsätt. Upplevelsen av Smitingen för allmänheten bedöms kunna vara densamma som det är idag fast en campingetablering tillkommer. Smitingen är ett attraktivt besöksmål redan idag av Härnösandsbor, turister från andra delar av Sverige och utomlands så ett högt besöksstryck på Smitingen finns redan främst under sommarmånaderna. En etablering av camping innebär att de husbilar som under somrarna står på parkeringsplatsen i stället tar in på campingen och på vis frigörs mer parkeringsplatser för besökande. Om husbilar fortsättningsvis står på parkeringen och övernattar så får kommunen se över parkeringsövervakningen på området. Kommunen tror även att en campingetablering kan få positiva effekter för den restaurang som finns på Smitingen idag. Boende i stugor, boende i närheten och allmänheten får möjligheten att kunna besöka restaurangen under fler tillfällen än vad som är möjligt idag.

All mark utanför planområdet är både naturreservat och Natura 2000 område som Länsstyrelsen och kommunen tillsammans har rådighet över.

Campingetableringen kommer inte att kunna expandera utan närboendes och allmänhetens tillgång och upplevelse är säkrade genom att området är skyddat både som naturreservat och Natura 2000 område.

Ställningstagande

Plankarta

Plankartan kompletteras eller ändras i nedanstående utsträckning:

- Planbestämmelserna b4 och n3 avgränsas av den sekundära egenskapsgränsen i plankartan har tydliggjorts i plankartans layout.

Planbeskrivningen

Planbeskrivningen kompletteras eller ändras i nedanstående utsträckning:

- Under rubriken ”Miljökvalitetsnorm för vatten” har text om miljökvalitetsnormer för grundvattenförekomsten Smitingen (WA43877445) lagts till.
- I rubriken ”Ledningsrätter” på sidan 59 har rätt rättighetsbeteckning 2280–83/97.1 skrivits till.

Härnösand 2026-09-15

Malin Nyberger
Plansamordnare

Linda Johansson
Planarkitekt